

svým příspěvkem o hudebních nástrojích v antickém řeckém dramatu; k názornosti nepochybně přispěla řada diapozitivů, které jsou v knize publikovány (374–384).

Pokusili jsme se na tomto místě přiblížit čtenáři alespoň přehled jednotlivých příspěvků a ukázat, že kyperská sympozia, která si získala mezi odbornou veřejností velmi dobré renomé, nám mají stále co říci. Všem organizátorům, v čele s neúnavným prof. N. Shiafkalisem, bychom chtěli všele poděkovat a blahopřát.

Daša Bartoňková

LA PENNA, ANTONIO. *La cultura letteraria a Roma*. Roma — Bari: Biblioteca Universale Laterza, 2006, 288 stran. ISBN 88–420–7724–0.

Třebaže také v Itálii výuka klasických jazyků pomalu ztrácí své někdejší výsadní postavení, existuje zde, jak dobře víme, celá řada kvalitních učebnic dějin řecké i římské literatury, která stále roste. Patří sem bezesporu také dějiny římské literatury od předního klasického filologa Antonia La Penny, který působil na univerzitě ve Florencii, v Pise i na Scuola Normale Superiore v Pise. Z La Pennových prací uvedme např. monografie o Sallustiovi, Horatiovi, Propertiovi či Vergiliovi.

V r. 1986 vyšla v nakladatelství Laterza jeho znamenitá kniha „La cultura letteraria a Roma“ a v r. 2006 pak stejné nakladatelství publikovalo nové, revidované a doplněné vydání této užitečné publikace — první vydání bylo brzy rozebrané — na které bychom chtěli na tomto místě upozornit. Vzhledem k tomu, že jde, jak o tom budeme ještě hovořit, o jakési „stručné“ dějiny římské literatury určené širšímu okruhu univerzitních studentů, oceňujeme obzvláště značné rozšíření bibliografických údajů, zahrnující informace o nových studiích ke všem literárním druhům římské literatury (srov. s. 207–273 *petit.*). Ovšem již samotné srovnání počtu stran La Pennovy příručky např. s Dějinami římské literatury od G. B. Conta (288 stran proti 711) nám hodně napovídá. Zhušnění výkladu, podaného s erudicí a přitom poutavě, však přitom neznamená, že by se autor vyhýbal problémovým otázkám.

La Penna probírá římskou literaturu v podstatě podle jednotlivých literárních druhů, v 1. kap. (3–10) se ovšem zamýšlí nad „prehistorií“ římské literatury a v pasáži o řecko-římských kontaktech se dostává k úvahám o případném vlivu mykénské kultury v 13.–12. stol. př. n. l., s jistotou však počítá s řeckými vlivy na římskou kulturu až od 8. stol. př. n. l. Kap. 2. (11–14) je věnována problémům spojeným s periodizací římské literatury; autor připouští možnost rozdílných periodizací, a to zvláště v období po Tacitovi a Iuvenalovi.

Počínaje kap. 3. je už výklad věnován jednotlivým literárním druhům probíraným s ohledem na časovou posloupnost; závěrečné kapitoly se pak zabývají pohanskou i křesťanskou literaturou v období Augustina. Z hlediska věcného i metodologického chci upozornit na kap. 21. (149–157) o krizi římského impéria a literární kultuře (La Penna nesouhlasí úplně s těmi badateli, kteří tu hovoří o kulturní „dekadenci“, či dokonce o „sterilitě“) nebo na kap. 24. (191–193), v níž autor řeší otázku, kdy antická latinská literatura končila (on sám toto datum spatřuje až na konci 7. stol. v Hispánii).

Čtenář La Pennovy publikace „La cultura letteraria a Roma“ nabude samozřejmě řadu faktografických znalostí, věcné údaje jsou však vždy předkládány s poučením o vývoji společensko-politickém i s ním souvisejícím rozvojem jednotlivých literárních druhů a žánrů, a jak jsme již naznačili, autor se nevyhýbá ani úvahám nad otázkami doposud nedořešenými. Kniha se tak stává nejen pro specialisty, ale především pro širší okruh zájemců, vynikajícím průvodcem literaturou, jež spolu s literaturou řeckou stála u zrodu literatury evropské.

Daša Bartoňková